

Tadeusz Parnowski, Łukasz Świąćicki
ROZPOZNAWANIE I LECZENIE DEPRESJI
W PRAKTYCE LEKARZA RODZINNEGO
Wydawnictwo Medycyna Plus, Warszawa 2007

W ostatnich latach w Polsce pojawiło się całe mnóstwo podręczników, poradników, broszurek itp. poświęconych zaburzeniom depresyjnym. Różna jest ich jakość i przeznaczenie – część adresowana jest do specjalistów, sporo do lekarzy ogólnych, a ogromna większość do pacjentów. Być może odzwierciedla to pewną modę na depresję. Wręcz w dobrym tonie jest przyznawanie się do melancholicznych nastrojów i posiadania swojego psychoterapeuty. Z drugiej jednak strony istnieje potrzeba zgłębiania tego tematu. Mimo takiego dostępu do popularnonaukowej wiedzy, zaburzenia depresyjne są przedmiotem wielu mitów, niedopowiedzeń, błędnych przekonań. Natłok często chaotycznych informacji powoduje, że pacjenci zgłaszają się do lekarza z własną diagnozą „mam depresję” i trudno jest ich przekonać, że sedno ich problemów leży zupełnie gdzie indziej. Z drugiej strony te rzeczywiste zaburzenia depresyjne pozostają niedodiagnozowane i źle leczone. Podstawowe błędy dotyczą diagnostyki różnicowej, rozpoznawania depresji towarzyszącej chorobom somatycznym, oceny ryzyka zachowań agresywnych i autoagresywnych. Często błędy te wynikają z nieprawidłowej relacji pacjent-lekarz, braku umiejętności rozmowy z pacjentem i słuchania pacjenta.

Książka Tadeusza Parnowskiego i Łukasza Świąćickiego zaskoczyła mnie i skłoniła do stwierdzenia, że wśród wielu pozycji dotyczących tematyki depresji jest inna niż pozostałe. Przede wszystkim jest napisana z ogromną swadą, miejscami z humorem i czytanie jej po prostu sprawia przyjemność. Duży nacisk został w niej położony na sposób rozmowy z chorym i jego rodziną, na to, jak obserwować pacjenta i jak interpretować różne jego wypowiedzi i zachowania. Jest to ilustrowane przykładami z codziennej praktyki lekarskiej, a najważniejsze kwestie są podsumowane w przejrzystych tabelach. W znakomity sposób opracowany jest rozdział na temat diagnostyki różnicowej, zwłaszcza różnicowanie zaburzeń afektywnych z zaburzeniami lękowymi czy zaburzeniami osobowości.

Warte wyróżnienia są także rozdziały dotyczące depresji wieku podeszłego oraz depresji w przebiegu chorób somatycznych.

Mimo iż w tytule książka jest wyraźnie zaadresowana do lekarzy rodzinnych, jestem przekonana, że mogą z niej korzystać również osoby szkolące się w psychiatrii oraz w psychologii klinicznej czy studenci medycyny. Tym ostatnim polecam zwłaszcza rozdziały „Badanie chorego” i „Wywiad obiektywny”. Codzienna praktyka pokazuje, że w programie kształcenia studentów medycyny zbyt mało uwagi poświęca się temu, jak rozmawiać z pacjentem, jak podejść do niego z empatią, jak pytać o trudne czy intymne zagadnienia. Poznawanie chorych z zaburzeniami depresyjnymi może być znakomitą okazją do wypełnienia tej luki. Autorzy omawianej książki w zwięzły i klarowny sposób przekazują czytelnikowi rady, jak zbierać wywiad i badać chorego, aby rozmowa nie bolała, a stanowiła początek terapii.

Lekarze rodzinni podejmujący się leczenia zaburzeń depresyjnych znajdą w książce przejrzyste zasady terapii, przegląd najważniejszych metod postępowania farmakologicznego, biologicznego, nefarmakologicznego oraz psychoterapeutycznego. Syntetycznie zostały również omówione powikłania farmakoterapii oraz zasady postępowania u osób w podeszłym wieku.

Podsumowując, uważam książkę pt. „Rozpoznawanie i leczenie depresji w praktyce lekarza rodzinnego” za ciekawą i cenną pozycję, wartą polecenia wszystkim osobom, które chcą pomagać pacjentom depresyjnym.

Dominika Dudek